

UCHWAŁA NR XXVII/369/2013
RADY MIASTA SOPOTU
z dnia 5 kwietnia 2013 roku

w sprawie przyjęcia „ Miejskiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2013-2016 ”

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz.1591; zm.: Dz.U. z 2002 r. Nr 23, poz.220, Nr 62, poz.558, Nr 113, poz.984, Nr 153, poz.1271, Nr 214, poz.1806, z 2003 r. Nr 80, poz.717, Nr 162, poz.1568, z 2004r. Nr 102, poz.1055, Nr 116, poz.1203, Nr 167,poz.1759, z 2005r. Nr 172, poz.1441, Nr 175, poz.1457, z 2006r. Nr 17, poz.128, Nr 181, poz.1337, z 2007r. Nr 48, poz.327, Nr 138, poz.974, Nr 173, poz.1218, z 2008r. Nr 180, poz.1111, Nr 223, poz.1458, z 2009r. Nr 52, poz.420, Nr 157, poz.1241, z 2010r. Nr 28, poz.142 i 146, Nr 40, poz.230, Nr 106, poz.675, z 2011r. Nr 21, poz.113, Nr 117, poz.679, Nr 134, poz.777, Nr 149, poz.887, Nr 217, poz.1281, z 2012r. poz.567, z 2013r, poz. 153) i art. 92 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592; zm.: Dz.U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz.984, Nr 153, poz.1271, Nr 200, poz.1688, Nr 214, poz.1806, z 2003r. Nr 162, poz.1568, z 2004r. Nr 102, poz.1055,Nr 167,poz.1759, z 2007r. Nr 173, poz.1218, z 2008r. Nr 180, poz.1111, Nr 223, poz.1458, z 2009r. Nr 92, poz.753, Nr 157, poz.1241, z 2010r. Nr 28, poz.142 i 146, Nr 40, poz.230, Nr 106, poz.675, z 2011r. Nr 21, poz.113, Nr 149, poz.887, Nr 217, poz.1281) oraz art. 6 ust.1-3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz.1493; zm.: Dz.U. z 2009r. Nr 206, poz.1589, z 2010 r., Nr 28, poz.146, Nr 125, poz.842, z 2011 r., Nr 149, poz.887) w związku z art.110 ust.10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2013 r. poz.182)

Rada Miasta Sopotu
uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się „Miejski program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2013-2016 ” stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Sopotu.

§ 3.

Traci moc uchwała Nr XVI/211/2008 Rady Miasta Sopotu z dnia 27 czerwca 2008r. w sprawie przyjęcia Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na lata 2008-2014 zmieniona Uchwałą Nr X/83/2011 Rady Miasta Sopotu z dnia 29 czerwca 2011r.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Radca prawny
/-/ Anna Kłosowska

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIASTASOPOTU
/-/ Wojciech Fułek

Załącznik
do Uchwały Nr XXVII/369/2013
Rady Miasta Sopotu
z dnia 5 kwietnia 2013r.

**MIEJSKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE NA LATA 2013 – 2016**

Sopot, 2013

Spis treści:

I.	Wstęp	3
II.	Charakterystyka zjawiska przemocy	4
III.	Analiza zjawiska przemocy na terenie miasta Sopotu w latach 2010-2012	5
IV.	Cele miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013-2016	9
V.	Partnerzy programu	13
VI.	Odbiorcy programu	14
VII.	Ewaluacja i monitoring	14
VIII.	Źródła finansowania programu	16
IX.	Podsumowanie programu	16

I. Wstęp

Skuteczne przeciwdziałanie i zwalczanie przemocy w rodzinie wymaga współpracy wielu służb. Wdrożenie w życie Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013 – 2016 (zwanego dalej Programem) jest gwarancją zintegrowanych działań profilaktycznych, interwencyjnych i pomocowych w tym zakresie.

Podstawę prawną Programu stanowią następujące akty:

- 1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).**
- 2. Ustawa z dnia 12.03.2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity - Dz. U. z 2013 poz.182).**
- 3. Uchwała Nr XL/482/2010 Rady Miasta Sopotu z dnia 26 czerwca 2010 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Integracji i Polityki Społecznej Sopotu na lata 2010-2015”.**

Najważniejszą dla realizacji niniejszego Programu jest ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Ustawa ma na celu zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowanie i wspieranie działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.

Głównym celem Programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, a tym samym budowanie skutecznie działającego systemu uwzględniającego lokalne uwarunkowania i rozmiary zjawiska. Zasadniczym celem Programu jest ograniczenie skali zjawiska przemocy domowej. Poprzedni program (na lata 2008-2014) był szczegółowo konsultowany z sopockimi przedstawicielami kluczowych instytucji i organizacji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej oraz stanowił strategię postępowania wobec problemu przemocy w rodzinie. Niniejszy program jest jego rozwinięciem i zakłada, że skutecznym przeciwdziałaniem przemocy domowej jest kompleksowa profilaktyka, ukierunkowanie na ochronę osób doświadczających przemocy oraz edukowanie i korygowanie postaw osób stosujących przemoc.

Program stanowi wspólny strategiczny plan działań wobec problemu przemocy w rodzinie i będzie realizowany wielopoziomowo przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie.

II. Charakterystyka zjawiska przemocy

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie i należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych, o dużej szkodliwości społecznej. Mimo, że przemoc zawsze pojawiała się w relacjach międzyludzkich, dopiero od niedawna mówi się o tym zjawisku znacznie więcej oraz podejmuje różnorodne działania mające na celu jej zapobieganie. Osoby doświadczające przemocy coraz częściej obejmowane są kompleksową ochroną i są bardziej świadome swoich praw i możliwości zmiany sytuacji życiowej. Aby skutecznie zatrzymać i zapobiegać zjawisku przemocy domowej, należy objąć pomocą również osoby stosujące przemoc. Z tego powodu niezbędne jest objęcie ich specjalistycznymi programami: korekcyjno - edukacyjnym stanowiącym załącznik do niniejszego programu oraz psychologiczno-terapeutycznym.

Bardzo ważną kwestię stanowi także objęcie specjalistyczną pomocą krzywdzonych dzieci, które nie mają żadnego wpływu na to, co się z nimi dzieje. Dzieci, przez lojalność wobec swoich najbliższych, rzadko mówią o przemocy, która je dotyka, a z jej skutkami często nie są w stanie poradzić sobie przez całe życie. Doświadczanie przemocy wykształca poczucie winy, nieprawidłowy obraz samego siebie, zaniżoną samoocenę i bezzadność. Uczy też nieprawidłowych wzorców zachowań, które zostają przyjęte za normę, stąd też w wielu rodzinach przemoc to zjawisko wielopokoleniowe. Rodzina, w której występuje przemoc nie zaspokaja podstawowych potrzeb psychicznych, a często i bytowych dziecka. Dzieci często są wychowywane przez uwikłane w mechanizm przemocy rodziców i w efekcie zaczynają mieć problemy z prawidłowym funkcjonowaniem społecznym. Drastycznym i często jedynym sposobem zmiany sytuacji jest umieszczenie ich w środowisku zastępczym - domu dziecka lub rodzinie zastępczej.

Próba podsumowania i usystematyzowania podejmowanych działań jest Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013-2016 dla miasta Sopotu.

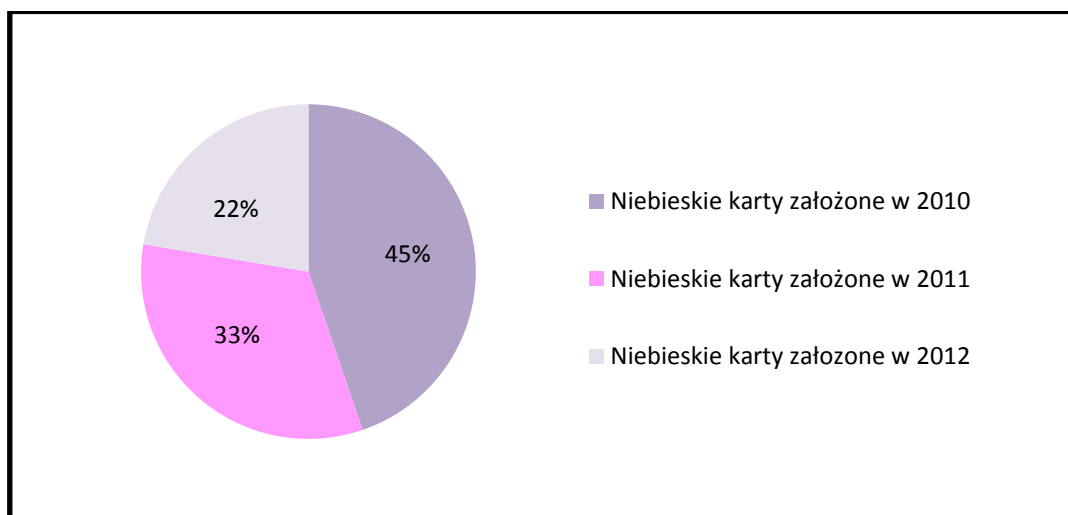
Celem stworzenia Programu jest wprowadzenie szeregu działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, m.in. poprzez podniesienie kompetencji służb społecznych w udzielaniu pomocy osobom doświadczającym przemocy oraz podejmowanie odpowiednich działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

III. Analiza zjawiska przemocy na terenie miasta Sopotu w latach 2010-2012

W latach 2010-2012 w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie doszło do wielu zmian w szczególności legislacyjnych, które w znaczący sposób wpłynęły na modernizację działań ukierunkowanych na zatrzymanie przemocy domowej. Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (zwanego dalej „Zespołem” lub „Zespołem Interdyscyplinarnym”), grup roboczych, podnoszenie kwalifikacji przez pracowników instytucji (tj. Policji, szkół, Urzędu Miasta, MOPS-u, sądu czy prokuratury), prowadzenie działań profilaktycznych - stworzyło podatny grunt do podejmowania dalszych, skutecznych inicjatyw mających na celu zapobieganie przemocy domowej.

Celem analizy zjawiska przemocy na terenie Sopotu jest zobrazowanie, jak na przestrzeni minionych 3 lat kształtowała się dynamika tego problemu.

Tab. 1. Ilość Niebieskich Kart założonych przez Komendę Miejską Policji w Sopocie

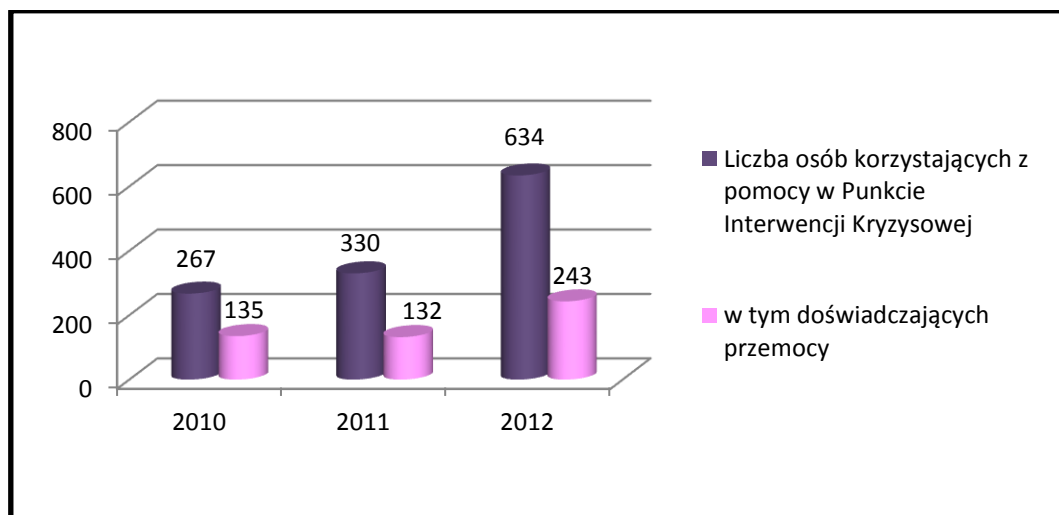
Zmniejszenie ilości wypełnianych Niebieskich Kart (NK) przez Policję spowodowany jest wprowadzonymi zmianami do ustawy, głównie w zakresie upoważnienia innych służb do uruchamiania procedury NK.

Tab.2. Ilość założonych Niebieskich Kart w 2011 i 2012 r. przez sopockie instytucje

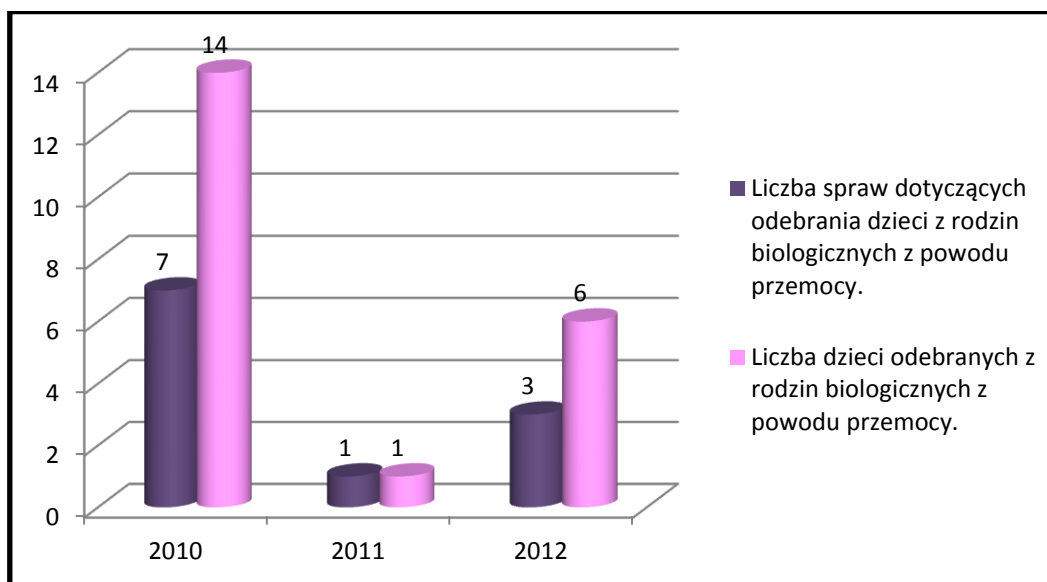
	2011	2012
NK założone przez Policję	47	29*
NK założone przez pracowników socjalnych	0	11
NK założone przez przedstawicieli szkół (edukacja)	0	4
NK założone przez przedstawicieli środowiska medycznego (ochrona zdrowia)	0	0
NK założone przez przedstawicieli komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	0	0
<u>Łącznie</u>	<u>47</u>	<u>44</u>

*Karty przekazane do sopockiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

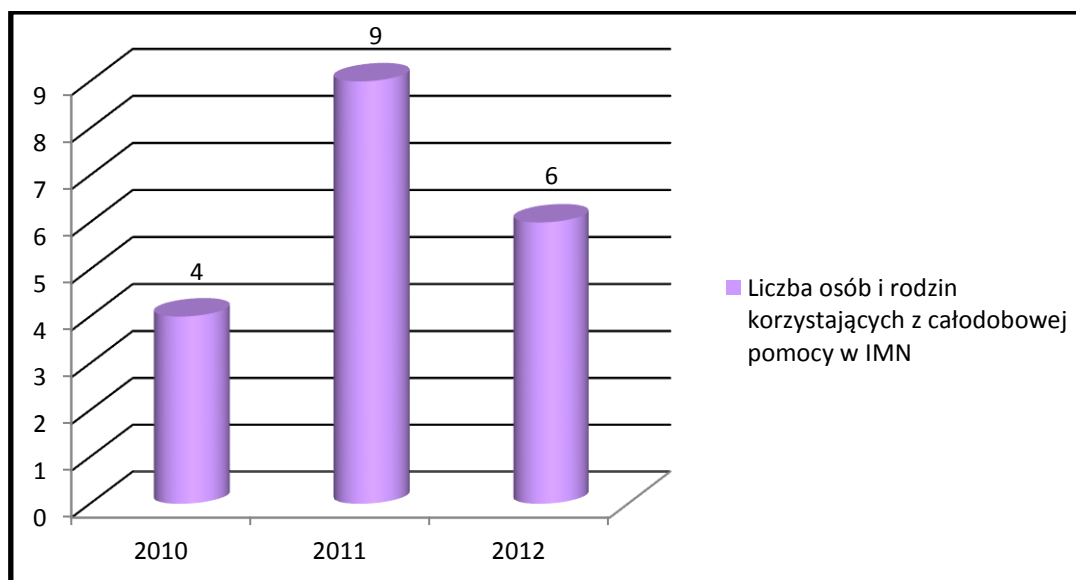
Tab. 3. Liczba osób korzystających z pomocy z Punktu Interwencji Kryzysowej MOPS w Sopocie z powodu przemocy domowej.

Tab.4. Liczba spraw dotyczących odebrania dzieci z rodzin z powodu przemocy domowej oraz liczba odebranych ze środowiska dzieci w latach 2010-2012 na podstawie danych uzyskanych z Sądu Rejonowego w Sopocie - III Wydział Rodzinnych i Nieletnich

Tab.5. Liczba osób korzystających z całodobowej pomocy w Interwencyjnym Miejscu Noclegowym z powodu przemocy w rodzinie na terenie miasta Sopotu.

Jak wynika z powyższych danych statystycznych (patrz *Tab. 2.*, oraz *Tab. 4.*) problem przemocy domowej na terenie miasta Sopotu, podobnie jak w całym kraju jest znaczący. Rok 2012 stał się momentem przełomowym z uwagi na wdrożenie nowej procedury Niebieskiej Karty. Nowa Procedura Niebieskiej Karty (uzupełniona odpowiednim rozporządzeniem z 2011 r.) przeznaczona jest dla przedstawicieli Policji, pracowników socjalnych, przedstawicieli edukacji, ochrony zdrowia oraz członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Jak zauważamy (patrz. *Tab. 2*) w okresie od 2011 do 2012 Niebieskie Kart zostały założone tylko przez trzy instytucje tj. Policję, MOPS i szkoły.

Dzięki spójnym działaniom wielu instytucji oraz kampaniom „Zamień pilota na telefon”, „Jesień życia bez przemocy” i projektem „Bezpieczna Rodzina” i „Kocha, lubi szanuje”, udało się dotrzeć do mieszkańców Sopotu, propagując idee świadka, jako ważnego elementu mogącego zatrzymać przemoc. Podniesiono poziom świadomości mieszkańców miasta, dzięki czemu wielu z nich dowiedziało się, że stosowanie przemocy jest przestępstwem, które podlega karze. Wskazywano, jak rozwiązywać problemy z uwikłaniem w przemoc.

Kolejnym istotnym ogniwem w przeciwdziałaniu przemocy w naszym mieście są działania podjęte przez pracowników Punktu Interwencji Kryzysowej (PIK) oraz Działu Pracy Socjalnej, którzy w Sopocie działają razem według nowatorskiej metody – pracy z osobą doświadczającą przemocy w terenie poza placówką (w miejscu zamieszkania). Ponadto prowadzony jest wieczorny monitoring w środowiskach o wysokim ryzyku przemocy poprzez realizację projektów „Bezpieczna Rodzina”. Pracownicy PIK podejmują działania ukierunkowane na korekcję zachowań osób stosujących przemoc, prowadząc GRUPĘ EDUKACYJNO-KOREKCYJNA DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC. Działania pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sopocie uzupełniają działania Policji oraz kuratorów w kwestii zatrzymania przemocy.

Na podstawie analizy powyższych danych zauważamy, iż coraz więcej osób ujawnia problem przemocy domowej, współpracuje z instytucjami w celu zatrzymania kryzysu i dąży do poprawy jakości swojego życia (patrz *Tab. 2.*)

Z *Tab.5.* wynika, iż 19 osób (matki z dziećmi) w latach 2010-2012 skorzystało z Interwencyjnego Miejsca Noclegowego dla osób doświadczających przemocy. W czasie pobytu w IMN osoby otrzymały wsparcie psychologiczne i socjalne. Trzy

osoby otrzymały mieszkania z zasobów miasta. Za sukces należy uznać fakt, że prokuratura coraz częściej korzysta z prawa i wydaje nakazy opuszczenia lokali przez osoby stosujące przemoc oraz zakazy zbliżania się do poszkodowanych.

IV. Cele miejskiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2013-2016

Celem głównym Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013 – 2016 jest:

Zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013 – 2016:

- 1. Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego d.s. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.**
- 2. Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy.**
- 3. Podniesienie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.**
- 4. Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy wyższego poziomu bezpieczeństwa oraz kompleksowego wsparcia.**
- 5. Objęcie osób stosujących przemoc w rodzinie programem korekcyjno-edukacyjnym.**
- 6. Wdrożenie programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie.**

Cel 1. Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego d.s. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Kontakt z sytuacją przemocy w rodzinie jest zwykle trudnym doświadczeniem. Pomocne w rozwiązywaniu często trudnych i skomplikowanych problemów rodziny doznającej przemocy, jest działanie interdyscyplinarne specjalistów różnych dziedzin.

Pomoc rodzinie doświadczającej przemocy wymaga zintegrowanych wysiłków wielu specjalistów. Stworzenie wspólnej płaszczyzny pracy dla przedstawicieli różnych instytucji i organizacji zajmujących się pomocą rodzinie borykającej się z przemocą niezwykle podnosi efektywność ich pracy, łagodzi bariery komunikacyjne oraz umacnia społeczne zaufanie w ich kompetencje. Rolą Zespołu jest zaplanowanie, skoordynowanie i usystematyzowanie działań pomocowych dla konkretnej rodziny.

Art. 9a. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zobowiązuje Prezydenta Miasta Sopotu do powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wchodzi przedstawiciele:

- 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- 2) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 3) Policji;
- 4) oświaty;
- 5) ochrony zdrowia;
- 6) organizacji pozarządowych.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy wchodzi także kuratorzy sądowi, mogą wchodzić także prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zasady funkcjonowania oraz zadania Zespołu określa Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zespół może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

W skład grup roboczych wchodzi przedstawiciele:

- 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- 2) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 3) Policji;

- 4) oświaty;
- 5) ochrony zdrowia.

W skład grup roboczych mogą wchodzić kuratorzy sądowi, a także przedstawiciele innych podmiotów - specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Prace w ramach grup roboczych są prowadzone w zależności od potrzeb zgłaszanych przez Zespół lub wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach.

Do zadań grup roboczych należy, w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy i grup roboczych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych.

Cel 2. Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie będzie realizowany poprzez następujące działania:

- upowszechnianie informacji o formach wsparcia oraz instytucjach udzielających pomocy osobom doświadczającym i stosującym przemoc w rodzinie m.in. na stronach internetowych, w mediach, plakatach, ulotkach i broszurach dotyczących zjawiska przemocy rodzinie
- opracowywanie i realizacja programów profilaktycznych mających na celu podnoszenie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie;
- zbieranie informacji liczbowych z takich instytucji jak policja, sąd, prokuratura, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sopocie oraz ze stowarzyszeń i fundacji

działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie przy użyciu opracowanych w tym celu kwestionariuszy wypełnianych raz na pół roku;

- przeprowadzenie specjalistycznych szkoleń pogłębiających wiedzę z zakresu przemocy domowej dla policjantów, strażników miejskich, pracowników pomocy społecznej, pedagogów szkolnych, nauczycieli, kuratorów społecznych, lekarzy pierwszego kontaktu, pielęgniarek i higienistek szkolnych, księży i wolontariuszy;
- systematyczne organizowanie akcji informacyjnych skierowanych do świadków przemocy, happeningów i konferencji;
- edukację dzieci i młodzieży z zakresu radzenia sobie z trudnymi emocjami, stresem, itp.

Cel 3. Podniesienie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie będzie realizowany poprzez następujące działania:

- udział w specjalistycznych szkoleniach i warsztatach przedstawicieli grup zawodowych udzielających wsparcia z zakresu przemocy w rodzinie;
- udział w konferencjach, naradach, seminariach i wymiana doświadczeń;
- przygotowanie bazy danych na temat instytucji zajmujących się na terenie Sopotu problemem przemocy, systematyczne uaktualnianie bazy danych wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się bezpośrednio i pośrednio problemem przemocy w rodzinie wraz z podejmowanymi przez nie działaniami;
- utworzenie grupy superwizyjnej dla osób zajmujących się problematyką przemocy na terenie Sopotu.

Cel 4. Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy wyższego poziomu bezpieczeństwa oraz kompleksowego wsparcia będzie realizowany poprzez następujące działania:

- powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego i prawnego dla osób doświadczających przemocy oraz ich rodzin;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w Interwencyjnym Miejscu Noclegowym;

- zapewnienie bezpiecznego schronienia dzieciom krzywdzonym w wyniku przemocy domowej;
- tworzenie infrastruktury mającej zwiększyć poziom bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy (przyjazne miejsce przesłuchań dla małoletnich tzw. „Niebieski Pokój” oraz stworzenie miejsca noclegowego dla osób stosujących przemoc);
- pracę socjalną z osobami dotkniętymi przemocą i ich rodzinami;
- prowadzenie grup terapeutycznych, grup wsparcia i zajęć socjoterapeutycznych dla osób doznających przemocy.

Cel 5. Objęcie osób stosujących przemoc w rodzinie programem korekcyjno-edukacyjnym:

- realizowanie programu korekcyjno - edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie miasta Sopotu stanowiącego załącznik do niniejszego programu.

Cel 6. Wdrożenie programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie będzie realizowany poprzez następujące działania:

- opracowanie i realizowanie programu psychologiczno-terapeutycznego zgodnie z wytycznymi Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

V. Partnerzy programu

Koordynatorem Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013 – 2016 jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie, przy współpracy z następującymi podmiotami:

- Policja,
- Sąd,
- Prokuratura Rejonowa,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ochrona zdrowia,
- przedszkola, szkoły, inne placówki (np. dom dziecka),
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
- organizacje pozarządowe,

- media,
- Straż Miejska,
- Kościoły

VI. Odbiorcy programu

Odbiorcami Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013 – 2016 są następujące osoby:

- osoby doświadczające przemocy w rodzinie,
- osoby stosujące przemoc,
- pracownicy instytucji i organizacji zajmujących się pomocą na rzecz osób i rodzin dotkniętych przemocą,
- społeczność lokalna.

VII. Ewaluacja i monitoring

Monitorowanie programu będzie prowadził Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie, na podstawie zebranych informacji, przekazywanych przez jednostki uczestniczące w realizacji.

Wskaźniki osiągnięcia celów będą mierzone systematycznie w okresach rocznych sprawozdań zgodnie z tabelą poniżej. Ostateczne efekty realizacji programu zostaną podsumowane w roku 2017, po zakończeniu przewidzianego okresu jego realizacji.

Działanie	Wskaźnik	Realizatorzy
Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;	-Ilość członków Zespołu	Prezydent Miasta Sopotu
Upowszechnianie informacji o formach wsparcia oraz instytucjach udzielających pomocy osobom doświadczającym i stosującym przemoc w rodzinie m.in. na stronach internetowych, w mediach, plakatach, ulotkach i broszurach dotyczących zjawiska przemocy rodzinie.	- Liczba rozpowszechnionych w ogólnodostępnych miejscach publicznych informatorów, ulotek, broszur, plakatów; - Liczba osób korzystających z pomocy socjalnej, psychologicznej, pedagogicznej i prawnej; - Ilość zgłaszanych spraw do instytucji (MOPS, Policja, Sąd, Prokuratura).	Zespół Interdyscyplinarny
Opracowywanie i realizacja programów profilaktycznych mających na celu podnoszenie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie.	- Ilość opracowanych programów profilaktycznych; - Ilość zrealizowanych programów profilaktycznych.	Zespół Interdyscyplinarny, MOPS Sopot
Przeprowadzenie specjalistycznych	- Liczba osób przeszkolonych z zakresu	Zespół Interdyscyplinarny

szkoleń pogłębiających wiedzę z zakresu przemocy domowej dla policjantów, strażników miejskich, pracowników pomocy społecznej, pedagogów i psychologów szkolnych, nauczycieli, kuratorów społecznych, lekarzy pierwszego kontaktu, pielęgniarek i higienistek szkolnych, księży i wolontariusz.	przemocy domowej	
Systematyczne organizowanie akcji informacyjnych skierowanych np. do świadków przemocy, happeningów i lokalnych spotkań z mieszkańcami.	- Ilość zorganizowanych akcji i happeningów.	Zespół Interdyscyplinarny
Edukacja dzieci i młodzieży z zakresu radzenia sobie z trudnymi emocjami, stresem, rozwiązywanie konfliktów.	- Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w programach edukacyjno – informacyjnych.	Zespół Interdyscyplinarny
Przygotowanie bazy danych na temat instytucji zajmujących się na terenie Sopotu problemem przemocy, systematyczne uaktualnianie bazy danych wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się bezpośrednio i pośrednio problemem przemocy w rodzinie wraz z podejmowanymi przez nie działaniami.	- Ilość instytucji udzielającej pomocy osobą uwięzioną w przemoc.	Zespół Interdyscyplinarny
Utworzenie grupy superwizyjnej dla osób zajmujących się problematyką przemocy m.in. dla pracowników socjalnych, kuratorów społecznych, wychowawców placówek opiekuńczo-wychowawczych; policjantów.	- Liczba osób uczestniczących w superwizji.	Zespół Interdyscyplinarny
Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego i prawnego dla osób doznających przemocy oraz ich rodzin.	- Liczba osób korzystających z poradnictwa psychologicznego i prawnego.	MOPS Sopot
Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w Interwencyjnym Miejscu Noclegowym.	- Liczba osób korzystających z IMN w Sopocie.	MOPS Sopot
Zapewnienie bezpiecznego schronienia dzieciom krzywdzonym w wyniku przemocy domowej.	- Liczba dzieci odebranych z rodzin biologicznych - Liczba dzieci umieszczonych w placówkach lub rodzinnej pieczy zastępczej z powodu przemocy domowej.	MOPS Sopot, Dom Dziecka
Tworzenie infrastruktury mającej zwiększyć poziom bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy	- Liczba interwencyjnych miejsc noclegowych dla osób doświadczających przemocy; - Ilość miejsc przystosowanych do przesłuchań dzieci dotkniętych przemocą; - Liczba miejsc w Mieszkaniach Chronionych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	Zespół Interdyscyplinarny
Prowadzenie grup terapeutycznych, grup wsparcia i zajęć socjoterapeutycznych dla osób doznających przemocy.	- Liczba osób korzystająca z wymienionych form pomocy	MOPS Sopot, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna
Realizowanie programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie miasta Sopotu (załącznik)	- Liczba osób korzystających z oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych.	MOPS Sopot
Opracowanie i realizowanie programu psychologiczno-terapeutycznego zgodnie z wytycznymi Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.	- Ilość opracowanych programów - Ilość uczestników programów psychologiczno -terapeutycznych	MOPS Sopot, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna

VIII. Źródła finansowania programu

Zakłada się pozyskiwanie środków finansowych z budżetu gminy lub źródeł zewnętrznych między innymi z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej lub środków UE. W ramach źródeł finansowania Programu nie oszacowano wysokości środków planowanych do pozyskania na jego realizację w kolejnych latach, bowiem zasady ubiegania się o dotacje oraz dofinansowywania do programów i grantów ustanawiane są na bieżąco, najczęściej w roku budżetowym. Ponadto przeciwdziałanie przemocy domowej jest zbiorem działań podlegających dużej dynamice, a co za tym idzie nie jest możliwe precyzyjne określenie środków niezbędnych na realizację priorytetów, które w roku 2016 mogą różnić się znacznie od dzisiejszych.

IX. Podsumowanie programu

Miejski program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie opracowany na lata 2013-2016 zakłada ciągłość w realizacji wytyczonych kierunków działań, a także otwartość na propozycje nowych rozwiązań. Program będzie wdrażany we współpracy z lokalnymi instytucjami, placówkami, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami zajmującymi się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Załącznik do
Miejskiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2013–2016
stanowiącego załącznik do Uchwały Nr
Rady Miasta Sopotu z dnia

Program Korekcyjno – Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie

Sopot, 2013

Spis treści:

1. Podstawa prawna i założenia programu	3
2. Cele programu	3
3. Zawartość programu	4
4. Realizacja	5
5. Zasady programu	6
6. Załączniki	

1. Podstawa prawna i założenia programu

Program Korekcyjno – Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie realizowany jest na podstawie obowiązku wynikającego z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.).

Lokalny program opracowany został zgodnie z Wytycznymi do Tworzenia Modelowych Programów Korekcyjno-Edukacyjnych Dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie, które stanowią załącznik 2 do Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (Warszawa, 2006).

Program Korekcyjno – Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie (zwany dalej Programem KE) jest elementem szerszego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i stanowi uzupełnienie dla innych oddziaływań (interwencyjnych, informacyjnych i wspierających) wobec osób stosujących przemoc. Podstawowym celem Programu KE jest zapewnienie bezpieczeństwa członkom rodziny osoby stosującej przemoc. W założeniach Programu KE ma na celu edukację uczestników w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie oraz korekcję ich przekonań i agresywnych zachowań poprzez ćwiczenia praktyczne.

Podmiot prowadzący Program KE w czasie jego trwania i do 3 lat po jego zakończeniu aktywnie współpracuje z innymi instytucjami (Policja, Sąd, Prokuratura, Ośrodki Pomocy Społecznej, Zespoły Interdyscyplinarne) w celu monitorowania sytuacji rodzinnej oraz ewaluacji zmian w zachowaniu osoby uczestniczącej w Programie.

2. Cele Programu

Podstawowym celem Programu KE jest rozpoznanie i zmiana postaw, przekonań i zachowań osób stosujących przemoc, aby zapewnić bezpieczeństwo ich bliskim oraz pośrednio poprawić sposób funkcjonowania rodziny w wyniku zaprzestania stosowania przemocy.

Program KE zakłada:

- edukację w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie i jej konsekwencji,
- rozpoznanie własnych destrukcyjnych postaw i przekonań prowadzących do przemocy oraz zmianę tych postaw,
- rozwijanie umiejętności samokontroli,
- rozwijanie umiejętności komunikacji opartej na wzajemnym szacunku.

3. Zawartość programu

Uczestnictwo w programie obejmuje 1-3 spotkań indywidualnych z osobą prowadzącą nabór i wstępną diagnozę oraz 20 spotkań grupowych obejmujących kolejne treści merytoryczne podzielone na tematy. W zależności od indywidualnych potrzeb uczestników dostępne są również dodatkowe konsultacje indywidualne z psychologiem.

Tematy spotkań grupowych:

1. Wprowadzenie, ustalenie zasad, zapoznanie z definicją przemocy.
2. Rodzaje i dynamika przemocy w rodzinie.
3. Tło kulturowe, mity i stereotypy przemocy.
4. Konsekwencje przemocy (społeczne, prawne, psychologiczne).
5. Uzależnienia, a przemoc.
6. Zasady komunikacji interpersonalnej – komunikaty „Ja”.
7. Porozumienie bez przemocy jako model komunikacji.
8. Komunikacja w systemie rodzinnym.
9. Wyznaczanie i przestrzeganie granic.
10. Problem władzy i kontroli, a zaufanie.
11. Rozwijanie i planowanie samokontroli.

12. Rozwijanie świadomości własnych potrzeb i konstruktywne ich zaspakajanie.
13. Potrzeby rodziny – wspólnota i partnerstwo.
14. Wartości i postawy promowane społecznie (od zaufania do szacunku).
15. Emocje – rodzaje, znaczenie, wpływ na relacje.
16. Przeformułowanie przekonań dot. ról: męża/żony, rodzica, mężczyzny/kobiety.
17. Wpływ przemocy domowej na dzieci.
18. Korzystanie z własnej siły. Przywileje i odpowiedzialność osobista.
19. Radzenie sobie ze stresem i napięciami emocjonalnymi. Techniki relaksacyjne.
20. Podsumowanie programu, tworzenie planu dalszej pracy własnej.

Każde spotkanie grupowe obejmuje część edukacyjną (wykład, prezentacja) wprowadzającą w omawiane zagadnienie, oraz część praktyczną. Część praktyczna obejmuje: ćwiczenia i dyskusje mające na celu wgląd i rozpoznanie własnych postaw i przekonań dotyczących przemocy; ćwiczenia i scenki mające na celu korekcję i trening nowych form komunikacji i zachowania bez używania przemocy.

Dodatkowe konsultacje indywidualne dla uczestników ustalane będą z prowadzącymi zajęcia grupowe. Mogą zostać zaproponowane przez prowadzących jako psychoedukacyjne uzupełnienie programu grupowego lub wsparcie w ostrym kryzysie. W uzasadnionych przypadkach wsparcie indywidualne może być przyznane na prośbę uczestnika.

4. Realizacja

a. Ramy czasowe

Początek Programu KE obejmuje okres naboru uczestników do grupy, podczas którego każdy nowy uczestnik odbędzie w zależności od potrzeb 1 do 3 spotkań indywidualnych.

Uczestnikom mogą zostać zaproponowane dodatkowe spotkania indywidualne do czasu utworzenia grupy i rozpoczęcia zajęć grupowych.

Zajęcia grupowe odbywać się będą raz w tygodniu i trwać będą 120 min. Harmonogram wszystkich spotkań przedstawiony zostanie na pierwszych zajęciach.

Dodatkowe konsultacje indywidualne odbywać mogą się w częstotliwości ustalonej z psychologiem przyjmującym na konsultacje w okresie trwania programu i w uzasadnionych przypadkach po jego zakończeniu.

Monitoring środowiska rodzinnego uczestnika programu może obejmować okres do 3 lat od zakończenia programu. Częstotliwość spotkań monitorujących ustalana jest według potrzeb danego środowiska, jednak nie rzadziej niż raz na dwa miesiące podczas trwania programu i raz na sześć miesięcy po jego zakończeniu.

b. Podmiot realizujący

Program KE opracowuje i realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie zgodnie z art. 6. ust. 4 pkt 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zajęcia grupowe i spotkania indywidualne odbywają się w pomieszczeniach zapewnianych przez MOPS innych od tych, w których udziela się pomocy i schronienia ofiarom przemocy w rodzinie.

Każde spotkanie prowadzone jest przez dwie osoby – wg modelowego ujęcia kobietę i mężczyznę. Prowadzący posiadają uprawnienia do prowadzenia grupy korekcyjno – edukacyjnej wg wytycznych Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy.

5. Zasady programu

a. Nabór uczestników

Uczestnikami programu mogą być osoby:

- dobrowolnie zgłaszające się do udziału w grupie,

- kierowane przez Sąd w związku z popełnieniem przestępstwa znęcania się nad rodziną,
- zobowiązane do odbycia Programu KE w ramach prowadzonej wobec nich procedury Niebieskiej Karty,
- kierowane przez inne organy, instytucje i organizacje w związku z podejrzeniem stosowania przemocy w rodzinie.

Warunkiem podstawowym przystąpienia do Programu KE jest uznanie przez uczestnika faktu stosowania przemocy wobec swojej rodziny oraz deklaracja dotycząca powstrzymywania się od dalszych tego typu zachowań i podpisanie kontraktu.

b. Kontrakt uczestnika

Każdy uczestnik podczas spotkań indywidualnych w czasie naboru zapoznaje się, omawia z konsultantem i podpisuje kontrakt, który stanowi załącznik 1 do niniejszego programu. Podpisanie kontraktu oznacza zgodę na wszystkie zawarte w nim warunki uczestnictwa.

c. Ukończenie programu

Program uznaje się za ukończony, jeżeli uczestnik odbył wszystkie zajęcia przewidziane w programie. Dopuszczalne są dwie nieobecności, które muszą zostać odrobione na warunkach indywidualnie ustalane z prowadzącymi.

Po zakończeniu programu uczestnik otrzymuje imienne zaświadczenie, którego wzór stanowi załącznik 2.

d. Monitoring

Przez okres trwania Programu KE oraz do 3 lat po jego zakończeniu podmiot prowadzący program prowadzi monitoring sytuacji rodzinnej uczestnika i ocenia zmiany w jego zachowaniu poprzez kontakt z członkami rodziny doświadczającymi przemocy lub będącymi świadkami. Monitoring prowadzony jest we współpracy z innymi służbami, instytucjami i organizacjami zaangażowanymi w sprawę danego uczestnika (np. sąd, Policja, pracownicy socjalni). Częstotliwość spotkań monitorujących ustalana jest według potrzeb danego środowiska, jednak nie rzadziej niż raz na dwa miesiące podczas trwania programu i raz na sześć miesięcy po jego zakończeniu.

Procedura monitorowania nie jest prowadzona wobec uczestników, którzy nie mają już kontaktu ze swoją rodziną.

Osoba wyznaczona do okresowego monitorowania środowiska na podstawie rozmowy z członkiem/mi rodziny wypełnia formularz informacyjny nt. aktualnej sytuacji rodzinnej uczestnika, który stanowi załącznik 3 do niniejszego programu. Informacje pochodzące ze spotkań monitorujących przekazywane są prowadzącym Program KE. W razie pozyskania w czasie monitoringu informacji o zagrożeniu życia i zdrowia lub zaistnienia podejrzenia popełnienia przestępstwa, osoba monitorująca powiadamia odpowiednie służby.

Załącznik Nr 1
do Programu Korekcyjno - Edukacyjnego dla Osób
Stosujących Przemoc w Rodzinie stanowiącego
Załącznik do Miejskiego programu przeciwdziałania
przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy
w rodzinie na lata 2013–2016 stanowiącego załącznik
do Uchwały Nr
Rady Miasta Sopotu z dnia

KONTRAKT

Uczestnik:

Przystępuję do Programu Korekcyjno-Edukacyjnego prowadzonego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie w związku z czym uznaję fakt stosowania przeze mnie przemocy w stosunku do swoich bliskich i zobowiązuję się:

- Zaprzestać wszelkich form przemocy stosowanej wobec bliskich
- Uczestniczyć regularnie w zajęciach przewidzianych w programie
- O wszelkich nieobecnościach informować z wyprzedzeniem
- Przestrzegać ustalonego regulaminu grupy
- Informować o ważnych wydarzeniach związanych ze stosowaniem przemocy (kolejne incydenty, problemy z prawem, itp.)
- Informować o ważnych zmianach w sytuacji życiowej i zmianach w danych kontaktowych
- Nie nadużywać substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki) szczególnie w okresie trwania programu

Przyjmuję do wiadomości, że uczestnictwo w programie zakłada konieczność monitorowania mojej sytuacji rodzinnej, co oznacza kontakt prowadzących program z osobami, które doświadczały przemocy z mojej strony poprzez wyznaczone osoby lub instytucje zaangażowane w moją sprawę (np. kurator, dzielnicowy, pracownik socjalny).

Sopot, dnia

Podpis uczestnika

Podpis konsultanta

.....

.....

Załącznik Nr 2
do Programu Korekcyjno - Edukacyjnego dla Osób
Stosujących Przemoc w Rodzinie stanowiącego
Załącznik do Miejskiego programu przeciwdziałania
przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy
w rodzinie na lata 2013–2016 stanowiącego załącznik
do Uchwały Nr
Rady Miasta Sopotu z dnia

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

ul. Kolejowa 14, 81-835 Sopot

Nr

ZAŚWIADCZENIE

Zaświadcza się, że Pan(i) ukończył(a) pełen cykl zajęć Grupy
Korekcyjno-Edukacyjnej dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie prowadzonej w Miejskim
Ośrodku Pomocy Społecznej w Sopocie w okresie od do

Cykl zajęć składał się z dwudziestu dwugodzinnych spotkań grupowych oraz konsultacji
indywidualnych.

Dyrektor MOPS:

Prowadzący:

Sopot, dnia

Załącznik Nr 3
do Programu Korekcyjno - Edukacyjnego dla Osób
Stosujących Przemoc w Rodzinie stanowiącego
Załącznik do Miejskiego programu przeciwdziałania
przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy
w rodzinie na lata 2013–2016 stanowiącego załącznik
do Uchwały Nr
Rady Miasta Sopotu z dnia

MONITORING SYTUACJI RODZINNEJ

Uczestnik programu:

.....

Kontakt z członkiem rodziny

Imię, nazwisko: stosunek pokrewieństwa:

data kontaktu: kontakt – osobisty / telefoniczny / inny

Z podkreślonych możliwości (np. Tak, Nie) należy wybrać jedną-właściwą.

Informacje o sytuacji prawnej

Czy w sprawie prowadzona jest procedura *Niebieska Karta*?

Tak-obecnie

Nie – zamknięta

Nie – nigdy

Czy prowadzone jest postępowanie przed sądem lub w prokuraturze wobec uczestnika programu?

Tak

Nie

Informacje o incydentach przemocy

Czy w okresie od objęcia Programem KE do ostatniego monitoringu uczestnik dopuścił się jakiś aktów przemocy fizycznej (np. popychanie, bicie, duszenie)?

Tak

Nie

Jeśli tak, to jakie i kiedy?

.....

Czy w okresie od objęcia Programem KE do ostatniego monitoringu uczestnik dopuścił się jakiś aktów przemocy psychicznej lub seksualnej (np. wyzwiska, groźby, izolowanie, poniżanie, zmuszanie do czynności seksualnych)?

Tak

Nie

Jeśli tak, to jakie i kiedy?

.....

Czy w okresie od objęcia Programem KE do ostatniego monitoringu uczestnik przejawiał inne niepokojące zachowania (konflikty z prawem, nadużywanie alkoholu lub narkotyków itp.)?

Tak

Nie

Jeśli tak, to jakie i kiedy?

.....

Inne uwagi zgłaszane przez członka rodziny:

.....

.....

.....

Inne obserwacje i uwagi osoby prowadzącej monitoring:

.....

.....

.....

Podpis osoby monitorującej

.....